

EN HUSKY I HUSET?

INFORMASJON TIL VALPEKJØPERE OG ANDRE SOM ER INTERESSERT I RASEN SIBERIAN HUSKY

Norsk Siberian Husky Klubb

Foto: Kari Hope.

SIBERIAN HUSKY I NORGE

De første siberian huskyene kom til Norge på slutten av 50-tallet og rasen fikk raskt fotfeste. Norsk Siberian Husky Klubb (NSHK) som ble stiftet i 1972 feiret 40-års jubileum i 2012. Klubben består i dag av over 500 medlemmer, og det finnes ca 2000 siberian huskyer i Norge. Flertallet av dagens norske siberian huskyeiere har hundene til turbruk, mens en del konkurrerer med hundene. På det meste (1984) ble det registrert 577 siberian huskyer i Norge. Antall registreringer har igjen vært økende de siste årene, og det registreres nærmere 350 siberian husky-valper i Norge hvert år.

Norsk Siberian Husky Klubbs faste samlinger og arrangementer

Klubben har fire faste arrangementer i året: Vintersamling i februar med slede- og snørekjøringsløp har funnet sted på Grimsbu de siste årene. I mai/juni avholdes klubbens årlige spesialutstilling og generalforsamling. I september/oktober er det høstsamling med vognløp og snøreløp med eller uten sykkel/sparkesykkel. De siste årene har det også blitt gjennomført en uformell samling på fjellet i Halvingdal i desember i tillegg til Halloween-løp på Nordre-Mangen og Dørstokkmi-la på Hamar i januar. Norsk Siberian Husky Klubb har de siste årene hatt stand på Dogs4All i november og på Villmarksmessen på Norges Varemesse, Lillestrøm i april.

Lokallag

Klubben har flere lokalavdelinger som arrangerer egne treff, fra en gang i uken i Oslo-området til mer sporadisk i resten av landet. Ta kontakt om du lur på om det er andre siberian husky-eiere i ditt nærområde.

Velkommen til klubben

Alle siberian husky eiere og alle deres hunder, uansett linjer, lynne, utseende, bruksområde og størrelse - til og med de som mangler papirer - er velkomne i klubben. Bare de hundene med papirene i orden kan delta i klubbens Huskyløp på Vintersamlingen, men det arrangeres også løp for de som ønsker å delta på aktiviteter i regi av NSHK med uregistrerte hunder. Det meste er åpent for alle, og vi vil gjerne se dere på samlingene våre, enten de er i regi av NSHK sentralt eller med lokallagene.

Nettsider, forum og Facebook

På klubbens nettsider finner man informasjon om rasen, klubben, samlinger og resultat: www.siberian-husky.net. Klubben har også en egen forumside (NING) for alle huskyinteresserte: <http://norsksiberianhuskyklubb.ning.com/> hvor man kan få svar og informasjon om det meste man lur på i forbindelse med å være eier av en siberian husky. Det er også opprettet en egen Facebook-gruppe, hvor det blir lagt ut informasjon til medlemmene.

Medlemskap i Norsk Siberian Husky Klubb?

Et medlemskap i Norsk Siberian Husky Klubb er personlig og inkluderer obligatorisk medlemskap i Norsk Kennel Klub (NKK). Medlemskap koster kr 510 pr kalenderår, inklusive grunnkontingent til NKK på kr 160. Man får fire nummer av Huskybladet og ti Hundesport fra NKK pr år. Er det flere i familien som eier hunder, lønner det seg å i tillegg tegne husstandsmedlemskap pr person. Det koster kr 50 pr år, knyttet opp mot et hovedmedlem med samme adresse. Hvert husstandsmedlem får sitt eget medlemsnummer i NSHK/NKK og tilsvarende fordeler og rabatter i forhold til utstillinger og andre arrangementer. Barn under 12 år deltar gratis. Andre familiemedlemmer som ikke er individuelle medlemmer må betale full pris for aktiviteter, utstillinger mm. Medlemskap kan enten ordnes via nettsidene til NKK (www.nkk.no) eller send en mail til stine@nfi.no. Faktura kommer fra NKK, eller man kan betale via "min side" på www.nkk.no.

INNHold

Siberian husky i Norge.....	3
Siberian husky - rasens historie	4
Siberian husky	6
Hva er en "husky"	8
De vanligste fargene.....	11
Kjøp av valp og riktig valg av rase ..	12
Valpeformidling.....	16
Avlsretningslinjer.....	17

Foto: Terje Dietrichson.

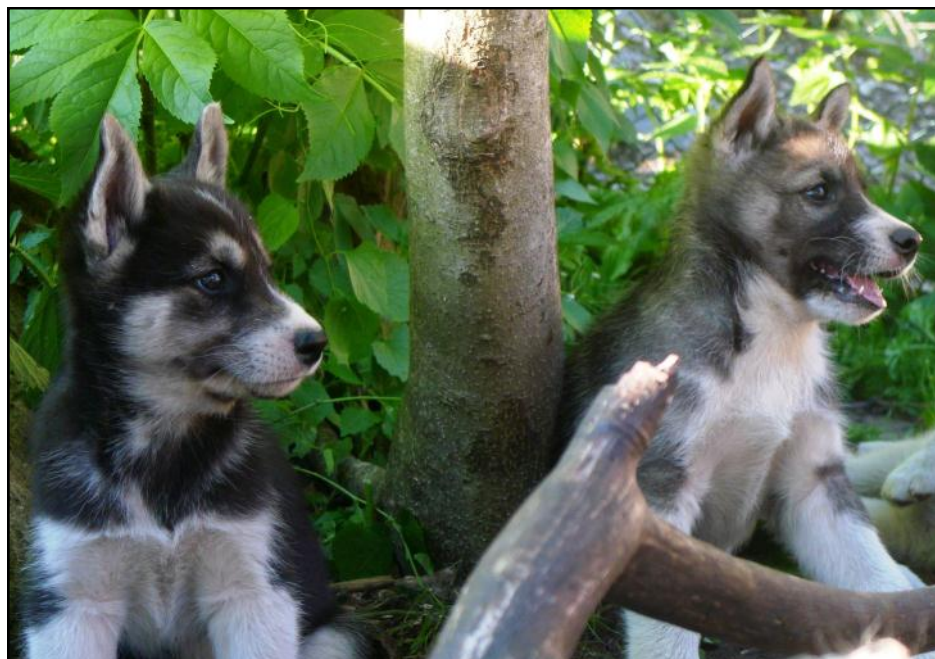

Foto: Stine Oppegaard.

SIBERIAN HUSKY - RASENS HISTORIE

Rasen siberian husky har sine aner i Sibir, nærmere bestemt i kyststrøkene i Øst-Sibir. I dette ugjestmilde strøket levde en rekke nomadiske eskimostammer som inntil 1650-årene ikke hadde hatt kontakt med de hvite. Fra 1880-tallet økte russernes innflyttelse i disse områdene (i 1847 besto Sibirs befolkning av 80% russere). Eskimoene hadde intet skriftspråk, så kilden til viten om den sibirske urbefolkningen har vi fra bøkene til datidens oppdagelsesreisende og handelsmenn.

De fleste stammene bestod av rein-driftsnomader i innlandet og hundekjørende jegere langs kysten. Innlands-folket brukte rein til transport og trengte hunder kun til gjeting. Når det står i diverse leksikon at siberian husky ble brukt til gjeterhund og trekkhund, stemmer dette altså ikke. Det er snakk om forskjellige hundetyper. Man anser at siberian huskyen stammer fra Kyst-Chuchienes hunder. Handel med hunder var svært utbredt de innfødte imellom og med russerne, så det er rimelig å anta at en del av importene som kom til Alaska også hadde aner fra andre stammer samt russernes hunder.

Kun de sterkeste overlevde

Reindriftnomadene hadde relativt stabil tilgang på føde og var langt mer velstående enn sine slektninger ved kysten. Disse var som jegerfolk flest prisgitt varierende jakt og fiskelykke. Dette gjorde at lange hungersperioder var vanlige, noe som selvsagt påvirket både mennesker og dyr. Kun de sterkeste overlevde, og denne beinhard utvelgelsen som fant sted gjennom århundrer preger polarhundene den dag i dag. Blant annet har en typisk siberian husky svært god metabolisme. Det vil si at den utnytter maten meget godt og klarer seg med langt mindre før enn det andre hunderaser på samme størrelse gjør. Den tåler sterk kulde og er

robust og sunn.

Vennligsinnede og snille hunder

Det var stor forskjell på hvordan de forskjellige stammene behandlet hundene sine. Noen var grusomme mot dyrene mens andre utviste stor omtenkksomhet. W. Bogoras, en russer sendt i eksil til Sibir i 1890-åra, skriver: "Chuchiene behandler hundene sine langt bedre enn hva som er vanlig hos andre urfolk, og deres hunder er da også vennligsinnede og snille. En av grunnene til den gode behandlingen var kanskje at ifølge deres mytologi var veien til paradiset vaktet av hunder, og den som hadde behandlet hundene sine dårlig slapp ikke inn."

Siberian husky deltok i løp i 1909

På 1880-tallet ble det funnet gull i Alaska og i 1896 startet gullrushet som fikk tusenvis av mennesker fra hele verden til å trekke mot nord på jakt etter edelt metall. Behovet for trekkhunder var umettelig. I tillegg til de indianer- og eskimohunder som allerede fantes, ble alle slags raser og blandinger sendt oppover til det kalde nord for å spennes foran sleder. I dette barske miljøet oppstod de første sledehund veddeløpene, kalt All Alaskan Sweepstakes. Det var et 650 km langt løp der hunder og kjørere skulle testes under alle slags forhold. I dette løpet

deltok for første gang siberian huskyer i 1909. De endte på 3. plass og beviste med det sin fart og utholdenhet, til tross for at de var langt mindre og spinklere enn de hunder man ellers kjørte med på den tiden. De var også mye enklere å ha med å gjøre enn de innfødte hundene i Alaska. I årene som kom gikk siberian husky spenn stadig av med seieren. Mest berømt var den utflyttede nordmannen Leonhard Seppala, som vant løpet flere ganger. Han ble ytterligere berømt da han kjørte den lengste og hardeste etappen under det såkalte "Serum-kappløpet", der hundespenn i etapper fraktet difteriserum til den lille byen Nome, som var uten flyforbindelse. Dramaet ble fulgt av en hel nasjon, og hundekjørerne ble feiret som helter. Dagens Iditarod-løp ble startet til minne om denne hendelsen, i den samme traséen. Seppala og hans siberian huskyer vant løp over hele USA og Canada og bidro til å gi rasen stor utbredelse og popularitet som trekkhund.

USA er rasens hjemland

I 1932 ankom de siste sibirske importene Alaska og siden er rasen videreført i USA. USA står også oppført som rasens hjemland, da Sovjet benektet at siberian husky var en legitim sibirsk rase. De sibirske urinnvånerne ble kolonialisert og de opprinnelige hundetyperne ble blandet og delt inn i 3 offisielle "kollektive" hundegrupper: Vest-sibirsk, Øst-sibirsk og Russisk-Europeisk Laika. Disse var igjen delt inn i jakt-, gjeter- og sledehund. Den eneste arktiske sledehunden det var tilfelle å avle, var den offisielt godkjente Øst-sibirsk sledehund. Chuchihundene ble sett på som altfor små og puslete til å ha noen verdi i denne sammenheng. Selv om dagens sibirske sledehunder stort sett er blanding av både dette og hint, kan man fremdeles komme over hunder som ligner de opprinnelige Chuchihundene.

Viktig å bevare rasen som brukshund

I USA var siberian husky fram til slutten av 50-tallet den mest utbredte løpshunden, men gradvis overtok de såkalte alaskan huskyene og blandinger med disse løpsarenaen. Siden siberian husky er en slående vakker hund, var det mange som ønsket å eie en slik uten å være interessert i hundekjøring. I USA tok utstillingsinteressen overhånd hos flertallet av siberian huskyeiere og på verdensbasis er rasen i dag dessverre en hund som overveies avles med utstilling for øyet. Disse hundene er ofte langt mer kortbeinte

og kompakte enn hundekjørerne ønsker dem. Rasens standard er såpass romslig at den omfatter en viss variasjon i type. Det er viktig at man i avlen selekterer på de mentale og fysiske egenskaper en hund trenger for å bli en god trekkhund, og på denne måten bevare rasen med tanke på det opprinnelige bruksområdet.

Siberian husky til Norge

De første siberian huskyene kom til Norge på slutten av 50-tallet og fikk raskt fotfeste. I 1972 ble spesialklubben Norsk Siberian Husky Klubb (NSHK) stiftet. Rasen nådde sitt tallmessige høydepunkt i Norden på midten av 80-tallet. Det ble importert en rekke gode hunder fra kjente kjørekenneler i USA og Europa. Nomekjøring, senere omdøpt til sledehundkjøring, ble en populær sport. Her til lands hadde kjørestilen sin vugge i Norsk Siberian Husky Klubb. På det meste (1984) ble det registret 577 siberian huskyer i Norge. Interessen for si-

berian huskyer har vært økende de siste årene, og det registreres nærmere 350 nye valper hvert år. I 1985 ble det tillatt å kjøre løp med uregistrerte hunder, og blandingshunden alaskan husky gjorde sitt inntog for alvor. I dag er det denne hundetypen, samt alaskan blandet med mynder og fuglehunder, som dominerer i løpssporene.

Økende interesse for løp

Flertallet av dagens norske siberian huskyeiere har hundene som familiehund til turbruk eller utstilling, mens en økende andel nå også konkurrerer med store og små renrasede siberian husky-spenn i løp. Noen har en og annen siberian husky i sine blandingshundespann, mens andre - som trener mye - klarer å ligge i tetsjiktet med siberian husky-spenn selv i de store løpene. Her til lands er interessen for løp med siberian husky økende, både for lange og korte løp, på barmark og snø. I Norge er det mange som konkurrerer med sine hunder i generelle åpne løp,

mens det i andre land er flere løp der siberian huskyer bare konkurrerer med andre siberian husky-spenn.

Test bruksegenskapene før avl

Deltagelse i løp er viktig for å få testet hundens bruksegenskaper på et noenlunde objektivt grunnlag. Det er ønskelig at de som tenker å avle, stiller opp i løp med hundene sine, slik at man vet litt mer om hvor gode trekkeegenskaper den har. Det er med på å styrke formålet til raseklubben: å bevare rasen som trekkhund. Hunden skal i tillegg til bruksegenskap også ha det utseendemessige preget som nettopp gjør den til en siberian husky. Det finnes fortsatt en brukbar stamme av siberian-trekkhunder her i Skandinavia. Det er flott å ha en siberian husky som familiehund og å delta på utstilling, men hovedandelen av de det avles på bør være gode trekkhunder i tillegg til at de bør være rasetypiske (utstilling) og ha sosialt gemytt. ■

Foto: Kari Hope.

Foto: Camilla Kerler Günther.

skap hos en siberian husky. De fleste siberian huskyer er imøtekommende og kjælnе overfor mennesker enten de vokser opp som kennelhunder eller familiehunder. Innen alle hunderaser forekommer individer med annerledes adferd enn det man forventer, både i positiv og negativ retning, men det store flertall innehar rasens kjente særtrekk.

Størrelse

En siberian husky er en middels stor spisshund med elegante, lette bevegelser. Den har moderat benstamme og moderat kompakt kropp med tett pels og opprettstående ører. En tispes standardmål er 51-56 cm, den veier gjerne fra 16-20 kg. Hannhunden er 53-60 cm høy og veier fra 18-27 kg. "Vanlig" størrelse er rundt 17 kg for tisper, 20-23 kg for hanner. En siberian husky er altså vesentlig mindre enn de andre polare spisshundene, men langt raskeere. Den ble kjørt i store spann, og var ment å skulle trekke lett last i moderat tempo over lengre distanser. Skal man bare ha en hund til trekking, kan det lønne seg å kjøpe en hannhund, da tispene kan bli i minste laget. Skjønt får man seg en siberian husky, er det en viss fare for at man blir bitt av bassillen og ender opp med flere. Mange liker store siberians og synes at jo større desto bedre. Da bør en huske at rasen har et standardmål og at siberian husky ikke er en spesielt stor hund i utgangspunktet. Ønsker man en diger trekkhund, er kanskje Grønlandshund eller Malamute et bedre valg.

Pels og pelsfarge

En siberian husky har en tett polarpels som består av bløt underull, og rette blanke dekkhår. Man finner variasjoner fra temmelig kort pels til lang og lodden pels. Det finnes hunder som har så lite underull at de ikke kan sies å ha polarhundpels, og det finnes eksemplarer som er langhårede, såkalte "woolies". Disse er vakre å se på, men pelsen er upraktisk for en trekkhund idet det lettere setter seg isklumper i potene. Denne pelstypen er diskvalifiserende på utstilling, og valper med slik pels selges gjerne med prisavslag.

Pelsstell

En siberian husky krever lite pelsstell. Dog røyter den 1-2 ganger i året, vanligvis vår og høst. Da feller den all ulla, og det blir mye hår om man har den innendørs! Det kan være en fordel å fjerne "mattene" av gammel, løsnende ull. Ellers trengs børsten bare når eieren vil pynte på sin venn. En siberian

SIBERIAN HUSKY

Alle hunderaser har særtrekk når det gjelder utseende og gemytt som karakteriserer det ideelle eksemplar av akkurat den rasen. Om siberian huskyens vesen sier rasestandarden: "Det karakteristiske gemytt hos en siberian husky er vennlig og tiltalende, men også livlig og utadvendt. Den viser ingen egenskaper som vakthund, er heller ikke overdrevent mistenksom mot fremmede eller aggressiv mot andre hunder." Dette er viktige karaktertrekk man må søke å opprettholde i avlen.

Som standarden påpeker, en siberian husky mangler vanligvis vaktinstinkt. Noen bjeffer på fremmede, men de føler likevel ikke trang til å forsvare hus og folk. Det hevdes at rasens nomadiske fortid er årsaken til at den ikke har instinkt for å vokte familiens "territorium". Man har ikke lyktes i å skarpentrene siberian husky (angripe folk på kommando). Det ligger ikke i ra-

sens natur. Selv om en siberian husky vanligvis er en stille hund, hyler den gjerne i opphisselse når det er mat eller tur på gang. En melankolsk ulekonsert må man også regne med en gang i blant, er de flere blir alle med på note. En slik ulekonsert varer sjelden lenger enn ett minutt og slutter like brått som den begynte. Noen individer "prater" mer enn andre, dvs. brumler og "buuuer" når den ønsker kontakt, og det må ikke forveksles med knurring. Folk som ikke kjenner rasen kan lett misforstå disse lydene.

Viktig med sosialisering

Noen siberian huskyer kan være uinteresserte eller reserverte overfor fremmede. En del er regelrett sky, dette kan til en viss grad være medfødt, og blir forsterket ved for lite sosialisering i valpealderen. Dog skal det veldig mye til før en sky siberian husky viser tegn til aggresjon. Den vil heller trekke seg unna eller bli stående som "forsteinet" hvis den ikke kommer unna. Dette er også et rasesærtrekk spesielt for en siberian husky. Andre hundetyper ville vært angstbitere i samme situasjon. Aggresjon er i det hele tatt en uønsket og utypisk egen-

Foto: Oda Ingstad

husky som holdes som en vanlig familiehund, har liten eller ingen hundelukt. En hannhund vil som regel lukte mer enn en tisper pga hyppig urinerings. Kennelhunder har som regel en stram lukt fordi de bor ute, men den kan vaskes bort. Det hevdes at en del allergikere er mer tolerante overfor siberian huskypels enn annen hundepels, spesielt hvis hunden holdes ute.

Alle pelsfarger tillatt

Få hunderaser kan vise til et slikt spekter av pelsfarger og tegninger som en siberian husky. Ingen farge er ifølge standarden å foretrekke fremfor en annen. Dette fordi man i avlen bør vektlegge kroppsbygning og bruksegenskaper. Dog har man innen avl rettet mot utstillingsringen fokusert på de mest attraktive fargene sort/hvit, grå/hvit og rød/hvit med åpne masker. De viltfargede hundene med mørke masker finner man nesten bare blant de hundene som er avlet for løp, og mange utstillingsdommere er så uvant med å se slike at de ikke tror hunden er en renraset siberian husky. Ser man imidlertid på bilder fra de opprinnelige importene, er flertallet av hundene mørkmaskede.

Øyenfarger

Ikke nok med at siberian husky har et slikt vell av fargevariasjoner i pelsen, men den har også forskjellige farger på øynene. Mange forbinder siberian husky med de isblå øynene og tror alle har slike øyne, men det er langt fra tilfelle. Blå øyne forekommer hos flere andre raser, og hos noen medfører de blindhet. Dog er da blå øyne fremkalt av

Foto: Monica Alteskjær Sundset.

andre typer gener enn hos en siberian husky. Mens "glassøyne" for andre raser er uønsket, sier standarden for siberian husky at ingen øyenfarge er å foretrekke fremfor en annen. Hundene kan ha to brune, to blå, et blått og et brunt, eller kombinasjoner med "splitt-øye", dvs brune øyne med en eller flere blå flekker i, eller blå øyne med brunt i. Hunden har like godt syn uansett øyenfarge.

Helse

En siberian husky er gjennomgående en sunn og robust hund. Det er lite problemer med arvelige defekter og sykdommer i forhold til hva som er tilfelle hos mange andre hunderaser. Kjente lidelser på siberian husky er imidlertid epilepsi, hudlidelser og øyensykdommer. I mange land har man krav om øyenlysning og HD-røntgning av foreldredyrene for å få registrert valpene. Kryptochisme (testikkelmangel) er ikke uvanlig hos

siberian husky. Rasen har ingen avlsrestriksjoner i Norge når det gjelder arvelige sykdommer.

Huskyen er en hund

En siberian husky er en hund. Den har alle hundens egenskaper, selv om noen synes den ligner litt på en ulv, og det kan vi være enige i. Men den er mye mindre enn en ulv, og er sosial mot mennesker og ikke spesielt vill. Jaktlyst og flokk-instinkter har rasen, og derfor må man passe ekstra godt på den, men også i forhold til andre hunderaser er den forbausende lite aggressiv. Hvis man synes ulver ser litt skumle ut kan den fornemmelsen kanskje vekkes av en voksen husky, men blir man kjent med huskyen som hund skjønner man at de i alle fall ikke er skummel, snarene heller kjærlig mot og interessert i kontakt med folk. Noen få individer kan virke litt reserverte i forhold til en logrende retriever, men alt i alt er siberian husky en glad og nysgjerrig hund.

Foto: Tone Beate Hansen.

HVA ER EN “HUSKY”

I romaner fra gullrushets dager i USA (Jack London etc.) benevnes sledehundene som oftest som ”huskyer”. Ofte beskrives disse som blodtørstige og primitive. Navnet “husky” blir her til lands automatisk tolket som siberian husky av folk flest. Alle polarhunder (særlig grønlandshund og alaskan malamute) og blandinger med disse blir synonymt med husky (og altså siberian husky). Imidlertid er navnet husky en amerikansk fellesbenevnelse på polare trekkhunder av diverse slag. Blandingshunden alaskan husky er den mest utbredte i trekkhundverdenen, og en del eksemplarer kan være svært like en siberian husky. Men husky og siberian husky er altså to forskjellige ting. Hunder av den registrerte rasen siberian husky benevnes i andre land som “siberians”. Alaskan huskies som “alaskans”. Blandinger av alaskans og fuglehunder er en svært utbredt trekkhund i Norden og kalles halvinger eller kvartinger etter blandingsgraden med fuglehunder, fuglehundblandinger, Lillehammer Husky, Norsk Hound eller lignende. Når du leser om “huskyer” betyr det altså ikke nødvendigvis siberian husky.

Det er viktig å være klar over at rasen har et sterkt jaktinstinkt. Som følge av sitt jaktinstinkt kan den ta livet av bufe og vilt. Båndtvangen finnes for å beskytte både vilt og bufe og bør overholdes av alle hundeeiere enten de har polarhund eller en annen rase. Og fordi en siberian husky på jakt kan være vanskelig å kalle inn, bør man være ekstra påpasselig i sommerhalvåret slik at den ikke kommer løs i områder der bufe beiter, eller om vinteren når snømengden gjør at rådyr, hjort og elg ikke kan flykte. I praksis vil det si båndtvang størsteparten av året.

Vennskap med andre dyr

Til tross for overnevnte noe dystre avsnitt, må det nevnes at mange siberian huskyen er perlevenner med forskjellige slags medskapninger og småkryp. Som nevnt under de andre avsnittene, så er det individuelle forskjell-

er på adferd. Har man andre kjæledyr før man får siberian huskyvalpen i hus, går tilvenningen som regel greit, med mindre hunden har meget sterk jaktlyst. Har man hunden først og får andre dyrt senere, kan det være vanskeligere. Greiest er det med katter, for de kan forsvare seg i motsetning til kaniner, marsvin etc. Vær forøvrig klar over at en siberian husky godt kan være kompis med husets katt, men kan finne på å jage naboens. Når det gjelder saueavvenning med elektrisk halsbånd, får polarhunder som regel ikke delta på slike kurs. Dette for å unngå å skape falsk trygghet hos polarhundei-erne, da man mener at man aldri kan stole på en polarhund når det gjelder sau.

Barn og siberian husky

Barn synes å bli tiltrukket av den bamsete fremtoningen til en siberian hus-

ky, og som regel går samværet meget greit. På dette feltet er en siberian husky som hunder flest, noen er veldig tålmodige med barn, andre synes ikke noe om dem. Hunder som ikke er vant med barn, bør få tid til tilvenning. De voksne har ansvar for å lære barna “hundevettregler” og passe på at barn som er for små til å forstå ikke får anledning til å plage hunden. Barn kan ikke tolke en hunds signaler om at den vil være i fred.

Ute- eller innehund?

Med sin tykke arktiske pels og robuste vesen er en siberian husky skapt til å tåle et liv utendørs sommer som vinter. De fleste som holder rasen foretrekker av praktiske årsaker å holde den utendørs, men mang en siberian husky er innehund også. Som andre hunder vet den å sette pris på innelivets gleder som eierens seng og sofa, tigge mat og mye tilgang på kos. Ingen har fortalt den at som den barske polarhund den er, bør den kun bo ute. Det er spørsmål om hva hunden vennes til. Har man en valp som skal bo inne fra første stund, er saken grei, men overtar man en voksen hund som har bodd utendørs, kreves tilvenning. En slik hund synes ofte det blir for varmt, og trekker gjerne til døra for å komme ut. Polarhunder som bor inne, utvikler tynnere pels enn de som bor ute. En fordel med å ha hunden ute, er å slippe alle hårene under røytesesongene, samt at man unngår at rampehunder/valper i slyngelalderen ødelegger hus og innbo.

Hundehus og hundegård

Skal hunden bo ute, trenger den et tørt og lunt hundehus, helst med flatt tak da en siberian husky elsker å ligge på taket og holde oppsyn med omgivelsene. Skal den bo i hundegård, bør den være to meter høy (obs snødybde om vinteren) og sikret i bunnen med heller, betong eller nedgravd netting, gjerne armeringsnett). En siberian husky graver seg dype hull til å ligge og svale seg i og noen ganger ser det ut til å være ren “lystgraving”.

Siberian husky tåler å sove ute

Ute på tur vinterstid tåler en siberian husky godt å ligge ute under åpen himmel, forutsatt at den er vant til å bo utendørs og har pels til det. Den graver seg gjerne en grop i snøen der den krøller seg sammen med snuten under halen. Vis omtanke ved å binde hunden mest mulig i le for vinden, bind den under et stort tre hvis det regner etc. En hund som ligger rett på snøen forbruker mer energi for å holde på varmen, den vil derfor trenge større

Foto: Kennel Nairebis.

tilskudd av fôr/fett. Bivåner man et sledehundløp, ser man at hundene holdes mest mulig i bilene, og på overnattingsløp får de halm til å ligge på.

Aktiv bruk av hunden

Ingen hund er født trekkhund, til det er for mye avhengig av riktig opplæring og trening for at resultatet skal bli bra. De vanlige trekkhundtypene er født med bedre forutsetninger til å kunne utvikles til gode trekkhunder enn andre. Dette liksom andre raser avles med tanke på gjeting, jakt, vokting og så videre. Å beholde og forbedre en rases bruksegenskaper krever aktivt bruk av hundene og selektiv avl og streng utvelgelse av de beste avlsdyrene.

Mentale egenskaper og anatomi

Erfaring har vist at de mentale egenskapene som en god sledehund trenger i sitt arbeid, at den jobber hardt og ikke gir seg selv om den er sliten, er egenskaper som raskt går tapt om de ikke tas hensyn til ved avl. I tillegg bør hunden ha en anatomi som gjør at den beveger seg lett og uanstrengt i akseptabelt tempo. Gidder den ikke jobbe, hjelper det lite med en utmerket kropp. En hund som har de mentale egenskaper, har et "godt hode" eller er "tøff i hue" som man sier, kan kompensere for anatomiske svakheter og likevel fungere bra i selen. Men en dårlig bygget hund vil ha mindre evne til å holde god fart, og den vil fortære bli stiv og sliten.

Utseende og oppførsel

Den samme viljen til å jobbe kan gjøre en hund som er liten av vekst til en mere effektiv trekkhund enn en som er større, men mangler "hue". Det ideelle er selvsagt god mentalitet og en godt bygget kropp av passende størrelse, i tillegg skal den se ut og oppføre seg som en siberian husky. Desto flere detaljer man skal tenke på i avlen, desto vanskeligere blir det. Derfor har blandingshunden Alaskan Husky oppstått, avlet kun for å jobbe hardt og løpe fort uten tanke på en rasestandard med dens kosmetiske detaljer.

Opprinnelig en sledehund

Siberian huskyen ble i sin tid importert til USA for å brukes i sledehundløp, og det var som løpshund den ble avlet i stor stil. Til å begynne med var rasen ikke registrert i noen kennelklubb. Utstillingsinteressen tok dog fullstendig overhånd på 60-tallet. Det har ført til en del diskusjon. "Show-folket" mener de har den opprinnelige siberian husky-typen og at racing-siberians er

"sprintere". Siberiankjørerne mener at dagens racinghund er like opprinnelig, avlet utifra rasens opphav som en effektiv sledehund, og at show-stammen er blitt altfor grovbygget og kortbeinte, og dessuten mangler de mentale egenskapene til en sledehund. Selv om Chuchi-eskimoene ikke kjørte løp, var de avhengig av raskest mulig transport for å drive jakt, samt da de lå i geriljakrig med russerne.

Romslig standard

De mest ekstreme trekkhundene innen rasen kan være smale, høybeinte med manglende underull og lite utviklet rasepreg. Ekstremene innen "show"-varianten kan være kompakte og tønneformede, eller kanskje meget lavbenete og med lange rygger. Tykk, ren, fønet pels og vakre hoder hjelper dog godt på helhetsinntrykket i utstillingsringen. Ekstremene bør alle prøve å unngå enten de driver med kjøring eller utstilling eller begge deler. Standarden er ganske rommelig, så den gir rom for en viss typevariasjon. Denne diskusjonen vil nok fortsette å blomstre i siberian husky-verdenen.

Utstillingsvinnere

Skandinavia har, sammen med Storbritannia på grunn av karantenen, før vært en siste skanse der den trekkbruksavlede huskyen har dominert rasen totalt, men også her i landet er interessen for utstillingshuskyen øken-

de. Slike huskyer blir ofte høyt gruppeplassert på store utstillinger, og det nye markedet for slike hunder er folk som ønsker utstillingsvinnere, selv om de i utseende og bygning ofte avviker en del fra det de som kjører med hundene ser etter.

Fra turkamerat til spann

Mange starter med siberian husky som turkamerat i skog og fjell, og ender opp med et helt spann ettersom de blir bitt av basillen. Hundekjøring er veldig moro, men er en resursskrevende "hobby" og for mange en livsstil. En godt bygget siberian husky med god arbeidslyst, er en utmerket sledehund, og man kan fortsatt hevde seg i mellom- og langdistanseløp med rasen. Men å oppnå gode resultater krever et godt hundemateriale, penger, og mye tid til stell og systematisk trening.

Vær selektiv i valg av valp

Er det vesentlig for deg å ha en brukbar trekkhund enten det er til tur eller konkurransekjøring, så skaff deg et best mulig utgangspunkt ved å kjøpe hund fra en oppdretter som kjører aktivt med hundene og legger vekt på bruksegenskaper i avlen (og gjerne har løpsresultater å vise til), og som ellers har dyr du synes er pene og trivelige. Selv om du ikke har ambisjoner på konkurransefronten, er det hyggelig å ha en turhund som trekker bra, enten du snørkjører eller skal på en lang

Foto: Kari Hope.

ting. Grunnen til at den sjelden sees i agility eller lydighetsringen, er at flertallet av siberian huskyeiere har mer enn nok med hundekjøringen og ikke tid til andre aktiviteter. En siberian husky er intelligent, smidig og kvikk, så det er ikke noe i veien for å prøve seg på variert hundesport. Det har med hell vært prøvd lydighet, agility, sportrening og "lurhund" på elgjakt. Alle hunder har godt av mentale utfordringer i tillegg til de fysiske. Begrensningen ligger som regel i at en del siberian huskyer kontrolleres dårlig i løst tilstand, men som tidligere nevnt, her er det store individuelle forskjeller ute og går.

Alle farger tillatt

Det finnes vel knapt andre hunderaser med et slikt vell av pelsfarger og avtegninger som siberian husky, i tillegg til at øyefargene også kan variere. Siden rasen først og fremst er en brukshund, er pelsfargen uvesentlig. Standarden sier derfor klart og tydelig at alle farger er tillatt og ingen skal foretrekkes fremfor andre.

Forskjellige farger/mønstre

For mange oppdrettere er noen farger og tegninger mer tiltalende enn andre, så gjennom årenes løp har enkelte farger/mønstre nesten forsvunnet fra de typiske utstillingslinjene innen rasen, mens de mer "klassiske" tegningene har manifestert seg. På kjørelinjene (racinglinjene) finnes fremdeles alle rasens opprinnelige farger/tegninger.

Variasjoner i ansiktsmarkeringer

De vanligste fargene på rasen rundt om i verden er grå/hvit, sort/hvit og rød/hvit. På kenneler som avler for bruk som fortsatt er mest utbredt i Skandinavia og England, samt finnes i mindretall i USA og resten av verden/Europa, er agouti (viltfarget) og sjatteringer av brunt fortsatt utbredt og man finner større variasjon i ansiktsmarkeringer. Usymetriske masker og mørke fjes (dark faces, dirty faces) er ganske vanlig på disse, og flekkete hunder forekommer også.

Fargen kan endres fra valp til voksen

I rasens hjemland USA har man faste fargekoder på rasen, men her til lands er det opp til oppdretteren hva han kaller fargene på valpene på registreringspapiret. En annen ting er at huskyvalper ofte forandrer pelsfarger fra valp til voksen, så for en uerfaren oppdretter/valpekjøper er det ikke alltid lett å vite hvilken farge hunden vil få som voksen.

påsketur. Det er ingen selvfølge, selv om rasen siberian husky er en hund folk forbinder med "trekkhund".

Valp eller voksen hund

Å kjøpe valp er uansett et sjansespill. Man har ingen garantier på hvordan en valp vil bli som voksen. Kjøper man en voksen hund vet man litt mer om egenskaper, utseende og størrelse, men mister da muligheten til selv å prege hunden i oppveksten.

Mosjon

En siberian husky er skapt til å bevege seg og bør få utfolde seg fysisk, men ingen har fortalt den at den MÅ løpe flere mil om dagen. Men den tåler det også om eieren stiller slike krav. Snørekjøring, trekking av pulk eller slede, kløving, vognkjøring og sykling er mosjonsformer som passer en siberian husky. Intensiteten på mosjonen har mer å si enn tiden man er ute, hunden får tatt seg mer ut ved å løpe ved sykkel en halv time enn å gå på tur i bånd i flere timer.

Tilpasningsdyktige hunder

Som hunder flest er en siberian husky tilpasningsdyktig, og tar imot det du har å tilby. Selvsagt bør en siberian få være i jevnlig aktivitet sommer og vinter, men en vanlig friluftinteressert familie/person vil kunne gi den et godt liv. Siden den ikke kan slippes løs sommerstid, er sykling på kjølige kvelder den enkleste måten å få mosjonert hunden på.

Mye trening før løpssesongen

Skal man trene opp et konkurranse-dyktig hundespenn, kreves det at spannet trenes 4-5 ganger i uka fra slutten av august til løpssesongen starter i januar. Det finnes mange teorier om hvor mye og hvordan trening et hundespenn trenger. Her må en søke spesiallitteratur eller ta gjerne kontakt med folk som er aktive i miljøet.

Annen bruk av siberian husky

Selv om en siberian husky først og fremst er en sledehund, betyr ikke det at den ikke kan læres opp til andre

DE VANLIGSTE FARGENE PÅ SIBERIAN HUSKY

Tekst: Rikke Bergendahl. Foto: Rikke Bergendahl, Oda Ingstad, Tanita H. Rangnes, Terje Dietrichson, Inge Bugge Knudsen.

Grå

Finnes fra helt sølvgrå sjatteringer (silver grey) som oftest har hvit eller lysegrå underull og mørke hårspisser, til mellom og mørk grå. Fargen ulvegrå beskriver en gråfarge der underullen er beige og pelsen har bruntoner bak ører, på haser og i sadelen.

Sorte

Finnes fra kullsort (jet black), der underullen er sort, til gråsort (dilute black) der underullen er grå. Sorte hunder kan også ha innslag av rødlig/gyldne farger. På racinglinjer finnes fremdeles nesten helsorte eksemplarer, noe som var vanlig i rasens pionertid.

Rød kobber

Kobberfargete hunder eller røde (coppers, reds) som de oftest kalles, er relativt sjeldent på "racing"-linjer mens det er en ganske utbredt farge på "show"-linjer. Fargen finnes i forskjellige nyanser, på engelsk kalt dark og light reds. Røde hunder har alltid leverfargete snuter/lepper og ofte har de gyldne øyne. Denne pelsfargen blir lett bleket og skadet av sol.

Viltfarget

Viltfarget (agouti) er ikke uvanlig på "racing"-hunder, men nesten ikke-eksisterende på "show"-linjer. Fargen har alltid kremfargete markeringer og masker med stripe over neseryggen. Pigmentet går langt ned på ben/sider. Dekkhårene er sorte i bunn og tupp og gylne i midten. Underullen er mørk. Negler, værhaar er sorte. Fargen forveksles ofte med ulvegrå, som er langt mer vanlig.

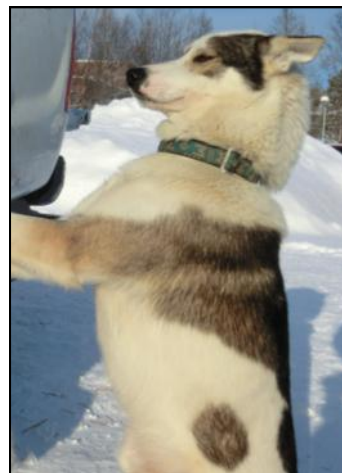

Gyldne brune

Det finnes en del brune og gylne toner som ikke er ekte agoutier. Noen kalles på engelsk "Sable". De har grå/sorte dekkhår med rød, oransje eller brun underull. Mange er ulvegrå, og ligner sable men har beige underull. Andre er rett og slett litt vanskelig å finne rette betegnelsen på. Forskjellige brunaktige og gylne toner sees ofte på racinghunder her til lands.

Pinto

Pinto (Piebald) er en hund med hvit grunnfarge og flekker i de andre eksisterende farger. Hunder som har store felter av farget pels, eller også større hvite avtegn enn vanlig, kalles på engelsk splashed coats. Uttrykket blir ikke brukt på norsk.

Hvit/Isabella

Helhvite hunder har hvit underull og hvite dekkhår. De har som regel leverfarget snute/lepper men kan også ha sort pigment.

Det finnes også Isabellahvit, eller Gulhvitt som har innslag av gyllent på ører/rygg og som også kan ha sorte hårtupper.

Øyenfarger

Øynene til siberian husky kan som kjent ha forskjellige fargekombinasjoner. Vanligst er to brune eller to blå, men de har også ofte et øye av hver farge eller at et øye er både blått og brunt, split-øye. Ingen av delene skal foretrekkes fremfor andre.

Foto: Oda Ingstad.

KJØP AV VALP

- og riktig valg av rase

Før du kjøper valp bør du ha tenkt gjennom hvorfor du vil ha hund, hvor mye tid du kommer til å bruke på den og hva du skal bruke den til. En siberian husky lever vanligvis 12-14 år, de siste årene pensjonisttilværelse. Tenk gjennom hvilke egenskaper hos en hund som er viktigst for deg og undersøk om dette stemmer overens med standarden for den rasen du ønsker å kjøpe.

Som turhund fungerer en siberian husky utmerket både med kløv om sommeren og med pulk om vinteren. Den greier seg godt selv om været skulle bli dårlig. Hvis du skal kjøpe en siberian husky bør du være forberedt på å holde hunden i bånd og at den trekker hardt i båndet når du går på tur. Selv om en siberian husky er svært tilpasse- ningsdyktig, vil den trives best hvis den får rikelig med mosjon året rundt og gjerne flere sammen. Den vil vanligvis trekke så raskt at du ikke kan gå på ski sammen med en som går uten hund.

Valg av oppdretter

Rasestandarden for siberian husky er ganske vid når det gjelder utseende. Du kan derfor finne litt forskjellige hundetyper hos de forskjellige oppdretterne. Hvis det er viktig for deg at hunden skal trekke, og det bør det være hvis du velger denne rasen, bør valpens foreldre være gode trekkhunder. De fleste som velger rasen for første gang tar det for gitt at alle siberian huskyer er gode trekkhunder, men vær klar over at det fins store variasjoner på dette området.

Sjekke foreldredyrene

Spør oppdretteren hvorfor de har valgt disse foreldredyrene og om deres helse. Spør også oppdretter hva slags kjøring foreldredyrene brukes til og om de har gjennomført løp. Selv om du bare skal ha hunden til turbruk, er det en fordel at den har god helse, gode trekkeegenskaper i tillegg til gode sosiale egenskaper selvsagt. Man har uansett ingen garanti med en valp, men utgangspunktet bør være best mulig.

Studer utseende og temperament

Før du velger oppdretter bør du hilse på voksne hunder fra denne oppdretteren. Hvis det gjelder en fersk oppdretter bør det være mulig å se slekt-

Foto: Tanita Hakkebo Rangnes.

Foto: Kari Hope.

ninger til valpeforeldrene hos andre. Studer de voksne hundenes utseende og temperament. Se hvordan de fungerer sammen og hvordan de oppfører seg blant mennesker. Hvordan det ser ut i hundegården til oppdretteren sier litt om hvor mye tid oppdretteren bruker på hundene sine. Spør hva oppdretteren gjør for å stimulere valpene de første åtte ukene.

Trekkhundegenskaper

Den eneste målbare måten å vite om foreldrene er gode trekkhunder er ved å teste disse mot andre trekkhunder i konkurranse. Trekkegenskaper, arbeidsvilje, utholdenhet og fart er noe som gradvis forsvinner fra en hundrase hvis det ikke avles spesielt for å holde dette vedlike, eller for å få stadig bedre trekkhunder. Du kan selvsagt ved trening få en nesten hvilken som helst hund til å arbeide litt, men det er mye enklere å arbeide med en hund som elsker å arbeide. Hvis du tenker å kjøre med en eller to hunder vil det være viktig for deg at hunden har lederhundegenskaper, at den liker å løpe foran. Ingen hund har "alt". Du bør derfor prioritere å velge en oppdretter som har samme ideer som deg om hvordan en god hund skal være.

Rasehunder innenfor standard

Det er ikke ofte man ser mange siberian huskyer på utstillinger. Mange stiller ut hundene sine på den årlige spesialutstillingen på våren. Utstillingsresultater sier lite om hvor god en hund er til å trekke, men en rasehund bør likevel være innenfor standarden også når det gjelder utseende.

Hva kan man forvente av oppdretter

Når du har valgt en oppdretter med

hunder du liker bør du få lov til å se på valpene, og eventuelt velge en valp. Det lønner seg å vente til valpene er ca seks uker før du bestemmer deg. Det er lettere å se forskjell på valpene etter hvert som de vokser til. Oppdretter bør kunne hjelpe deg å velge den riktige valpen i kullet. Skal oppdretteren beholde valper selv, får du kanskje ikke vite hvilken valp du kan få før nærmere syv-åtte ukers alderen.

Ormekur og vaksiner

Når du henter valpen ca åtte uker gammel skal den ha vært gjennom

ormekur og blitt ID-merket. Hvis valpen har fått vaksinasjon før du henter den, skal du få med vaksinasjonsattest.

Kjøpekontrakt og garanti

Du kan kreve kjøpekontrakt og garanti (for eksempel mot arvelige defekter som testikkelmangel). Vanlig valpepris er i dag (2013) kr 9-10.000,-. Hunder som averteres på f.eks Finn.no til langt lavere priser er oftest alaska huskyer eller uregistrerte siberian huskyer. Disse kan ikke utstilles, delta i løp for registrerte polarhunder eller brukes i avl

Foto: Stine Oppegaard.

Foto: Kennel Vargevass.

noe som en valp vanligvis vokser av seg. Du bør heller ikke velge en valp med åpenbare eksteriørfeil. Det er ikke noe problem å kjøpe en hund fra en kennel med aktive trekkhunder selv om du ønsker en tur- og familiehund.

Henting av valp

Det er vanligvis mer fornuftig å hente valpen hos oppdretteren enn å få den fraktet med fly eller tog, noe som kan være en svært traumatisk opplevelse for en valp. Hvis det er mulig bør det være en person som tar hånd om valpen og en annen som kjører bilen. De fleste valper er svært rolig på den første bilturen, men du bør være forberedt på oppkast og avføring. Valpen bør ha hoppet over frokosten hvis den skal reise langt. Den blir mindre bilsyk når den reiser på tom mage. Husk å ha med vann og godbiter som valpen liker. Husk at valpen ikke kjenner deg, så ikke slipp den løs på steder der den kan bli overkjørt. Du vil sannsynligvis bli det tryggeste stedet i verden i løpet av kort tid.

De første dagene i nytt hjem

Du kan forvente at valpen er rolig de første dagene. Det er nå viktig å bli godt kjent med valpen fortest mulig. Mange tar valpen med i senga, og har den sammen med seg hele døgnet de første dagene. Dette kan du trygt gjøre selv om du har tenkt at hunden skal bli utehund senere. Det er ikke lurt å invitere gjester for å se på den nye valpen før den er trygg i de nye omgivelsene, og husk at vill barnelek kan skremme en liten valp. Helt fra første dag kan du begynne å gjøre den valpen husren ved og konsekvent bære den ut hver

av renrasede hunder. Klubben får rett som det er henvendelser fra folk som har kjøpt siberian husky og ikke fått registreringspapirer. Ønsker du en registrert hund må du forsikre deg om at foreldrene er registrert i Norsk Kennel Klub (NKK), og forlange en skriftlig kontrakt der det fremgår at valpen skal registreres. I henhold til NKKs regelverk er det obligatorisk med registrering av alle valper i et kull, og hele kullet skal registreres samtidig innen tre måneder.

Få med mat

Du bør få med deg litt av den typen mat som valpen er vant med. Unngå fremmed mat i starten. Hvis du ikke har andre hunder fra før, kan det være lurt å ha med et teppe eller noe annet som lukter "hjemme" for valpen slik at den har noe som føles trygt i starten.

Oppfølging fra oppdretter

Oppfølging fra oppdretter

En seriøs oppdretter er interessert i å høre hvordan det går med valpene og er behjelpelig med råd om stell og oppdragelse.

Valg av valp

I et valpekull er det vanligvis en viss spredning både når det gjelder størrelse og når det gjelder gemytt. For en nybegynner kan det være lurt å velge en valp som er sånn midt i laget, ikke den mest dominante og ikke den skyeste valpen. Når det gjelder størrelse, så er det ikke slik at den kraftigste valpen nødvendigvis blir den beste trekkhunden. Det er viktigere å være fornøyd med det som er "inni hodet" til valpen. Det er ingen farger eller fargekombinasjoner som foretrekkes mer eller mindre på siberian husky. Du bør observere valpene litt over tid før du velger valp. Dårlige bevegelser er ikke

Foto: Rikke Bergendahl.

Foto: Rikke Bergendahl.

gang den våkner og etter hvert måltid. Husk at valper trenger mye søvn, og at de bør få sove til de våkner av seg selv.

Inne- eller utehund

Hvis du bare har en hund må du bruke mer tid på den enn hvis du har flere hunder. Hunden er et flokkdyr, og hvis du er flokken, så må du være sammen med hunden. Det betyr at en-hundseieren enten må ha innehund eller være svært mye ute selv. En innehund kan godt vennest til å ligge ute om dagen når eieren er på arbeid, og til å være ute om natta, men det er ikke tilstrekkelig sosialt for en alenehund å bare ha kontakt med andre individer når den luftes eller trenes. Hvis du har to eller flere hunder, har de selskap med hverandre og da er det lettere å ha utehunder.

Tilvenning til hundegård

Når valpen skal vennest til å være ute bør du unngå å belønne den for å hyle og bjeffe. Det kan lønne seg å la den ligge ute etter at den har fått tur og mat de første gangene og å hente den igjen før den rekker å bli for ensom. Gi den eventuelt mat i hundegården eller på plassen der den skal være så den forbinder disse stedene med noe positivt.

Unngå bråkete hunder

Hvis valpen hyler og bjeffer bør du vente til den har bjeffet fra seg før du henter den inn. Det hjelper ikke å kjefte. Valpen er ikke slem, den er ensom. Poenget er å lære valpen at den ikke kan hyle seg til oppmerksomhet, men at du kommer når alt er stille og rolig. To-tre dager med mye hyling er mye bedre enn 10 år med hyling, med det er sikkert lurt å godsnakke med naboe-

ne om dette på forhånd.

Fôring

Det er vanlig å fôre valpene tre ganger daglig i starten, men det går bra å gå over til to ganger daglig ganske tidlig. Foret bør fjernes med en gang hvis valpen ikke er interessert. Det er veldig lett å få en kresen hund hvis den oppdager at det kommer lekrere saker om den ikke spiser det den får servert. Valpen tåler godt å gå uten mat en dag hvis den ikke setter pris på det den får servert. En del "husky-enebarn" kan være småspiste.

Lunkent vann om vinteren

Utehunder bør om vinteren få servert drikke som er så god at de drikker opp alt med en gang, lunkent vann med malt kuvom eller lignende.

Lubben valp

Valpen kan godt få så mye mat at den er litt lubben, men den bør ikke bli så feit at kroppen blir tung å bære.

Ormekur

Husk å gi ormekur med anbefalte intervaller til valpen.

Sosialisering

Så snart valpen er trygg i hjemlige omgivelser bør den gradvis vennest til alle typer opplevelser. Selv om hunden skal brukes til turer i skog og mark, bør den vennest til å kunne gå der det er mye folk og hunder. Her må hver enkelt valp sees an. Noen valper tar nye ting helt greit, mens andre kan være engstelige. Engstelige valper må tas forsiktig, og ikke møte for store utfordringer i starten. La den engstelige valpen møte folk som er vant med hunder først. En hund som skal bli

Foto: Stine Oppegard.

trekkhund bør ikke venne seg til at det skal lekes med alle fremmede hunder den møter, men den bør venne seg til at det finnes andre hunder, og den bør lære seg at andre hunder er noe vi skal gå forbi uten å gjøre noe stort vesen av det.

Valp på kurs

Noen går på dressurkurs med unghunder, men det kan være like verdifullt å gå på sosialiseringkurs eller ha kontakt med andre hundekjører.

Opplæring

Hva valpen skal lære avhenger av hva den skal brukes til. Alle valper bør lære noe. Når du lærer valpen noe styrker du ditt lederskap. Vanlige kommandoer å lære en trekkhundvalp er "sitt" og "kom". Valpen bør etter hvert lære seg å ligge på kommando. Det anbefa-

Foto: Kari Hope.

Foto: Terje Dietrichson.

Foto: Monica Alteskjær Sundset.

les ikke å lære den å gå uten å trekke i båndet før den har lært jobben sin som trekkhund, men blir den for sterk å gå med, er det viktig å veksle mellom ”gå pent”-trening og trekktraining, så det ikke alltid er forbudt å trekke i båndet den perioden man trener intensivt på dette. Selen brukes kun når hunden skal trekke. Den bør etter hvert venne seg til at man fortsetter videre framover selv om det finnes interessante ting langs veien. Når den blir litt større kan den lære å svinge til høyre og venstre. Noen lærer valpene å bruke seletøy, men da er det kun snakk om korte distanser og ikke fysisk trening. Hunden bør ikke ha seletøy på seg hvis den ikke skal trekke.

Ikke overdriv aktiviseringen

Valpen bør ikke tas med på lengre turer enn at den er i fin form hele veien. Hvis den blir tatt med så langt at den blir utslitt og må bæres gang på gang lærer den seg at eieren ikke er til å stole på og at den selv må passe på å spare på kreftene. Du risikerer å få en hund om aldri gir alt den har. Ikke ha for store turambisjoner for valpen er utvokst og ferdig innkjørt. Det er mye å tjene kjøremessig hvis du lar valpen få gradvis opptrening til de store turene.

Innlæring av valper

Valpen kan godt ha passert ni måneder før du begynner med noen systematisk trening. Ta deg god tid med innkjøring. Husk at du nå legger grunnlaget for mange fine kjøresesonger.

VALPEFORMIDLING

Både påtenkte kull og fødte valper kan annonseres på Norsk Siberian Husky Klubbs hjemmesider. Vi anbefaler at alle som skal selge valper bruker denne tjenesten. En forutsetningen for å få registrert valper er at man er medlem av NSHK, at hundene er registrert i Norsk Kenne Klub (NKK) og at NKKs etiske regler er fulgt, eller at man har søkt om og fått dispensasjon.

Vi ber oppdrettere komme med mest mulig opplysninger om foreldredyrene. Man kan gi opplysninger om premier oppnådd på utstilling og resultater på løp. Man kan også legge inn andre opplysninger, som for eksempel helse tester man har gjort. Helsetester og utstillingsresultater skal også ligge på Dogweb for de enkelte dyrene, men løpsresultater gjør det ikke. Det synes vi er viktig, slik at valpekjøpere kan orientere seg. Det erstatter ikke samtaler med oppdretter, besøk i valpegården, utfyllende opplysninger og det å spørre seg rundt. Det finnes ingen avlsrestriksjoner på rasen, men NSHK har utarbeidet egne avlsretningslinjer. Det er opp til hver enkelt å velge hva det skal legges vekt på. Klubbens formålsparagraf legges likevel til grunn for utvelgelsen av de merittene vi ber oppdrettere fortelle om (trekk og utstilling).

Formidling gjennom NSHK hjemmesider er gratis, og er ikke til hinder for å formidle andre steder i tillegg, som Finn.no eller egen hjemmeside. ■

Foto: Johanne Sundby.

Foto: Stine Oppegaard.

AVLSRETNINGSLINJER

Norsk Siberian Husky Klubbs (NSHK) mål med avl av rasen siberian husky er: funksjonelt sunne, friske hunder med en rasetypisk konstruksjon, mentalitet og bruksegenskaper, som kan leve et langt og sunt liv til glede for seg selv, sine eiere og samfunnet. Retningslinjene inneholder ingen formelle krav, men er ment som råd til hva god avl bør innebære. Det vil alltid være hver enkelt oppdretter og hundeeier sitt ansvar at denne målsetningen oppnås. Styret legger vekt på ærlighet, respekt og samarbeid i avlsarbeidet.

Styret i NSHK kan benyttes til å bidra med råd og faktaopplysninger til oppdrettere som ønsker det. Oppdretterne er selv ansvarlig for å drive en forsvarlig avl og for det resultat som avlen frembringer.

1. Avl og oppdrett skal foregå i henhold til Norsk Kennel Klubs (NKK) etiske grunnregler for avl og oppdrett og i overensstemmelse med FCI's internasjonale parringsregler.

2. Oppdretter forplikter seg til å drive sitt oppdrett i samsvar med NSHKs formålsparagraf for å bevare rasen og dens egenskaper. Oppdrettere skal holde seg orientert om rasens utvikling og tilstand i forhold til forekomst av arvelige lidelser.

3. Avlsdyr skal være registrert i NKKs

register eller i registre godkjent av NKK.

4. Oppdretter må være medlem av NSHK og ha betalt medlemsavgift for inneværende år for å få registrert kullet sitt på NSHKs sider.

5. Oppdretter skal varsle parringer til NSHK skriftlig med dato for parring. Kullet kommer på valpe listen etter parring dersom NKKs etiske retningslinjer og NSHKs retningslinjer er overholdt. Hvis valpefødsel ikke er meldt NSHK skriftlig innen 75 dager etter parringsdato, strykes kullet fra listen. Valpene skal registreres i NKKs register innen 3 mnd etter fødselsdato.

6. Generell helse

6.1. Alle hunder som brukes i avl skal være fysisk og psykisk sunne og ha et rasetypisk temperament. Individuer som lider av, eller beviselig er bærere av alvorlige arvelige sykdommer eller defekter, skal ikke benyttes i avl. Oppdrettere bør også skaffe seg kunnskap om avlsdyrenes nærmeste slekt med hensyn til gemytt, bruksegenskaper og helse.

6.2. NSHK oppfordrer til øyelysing av foreldredyr. Avlsdyr bør være frilyst for arvelige øyesykdommer etter fylte 12 måneder og i løpet av de siste 12 måneder før parring. ■

Foto: Kari Hope.

Medlemspriser NSHK for 2014 (*inkl 160 kr til NKK)

Hovedmedlem*	510 kr
Husstandsmedlem med eget medlemsnummer	50 kr
Familiemedlemskap* (kun ett medlemsnummer)	560 kr
Ungdomsmedlem*	310 kr
Medlemskap utland*	560 kr
Abonnement Huskybladet innland/utland	200/250 kr

Forsidebilde: Rikke Bergendahl

Baksidebilde: Kari Hope

Ansvarlig utgiver: Norsk Siberian Husky Klubb

Utforming: Stine Oppegaard

Revidert november 2013

Org.nr: 898611752

Postgirokonto: 0530 23 47060

IBAN: NO79 0530 2347 060

SWIFT/BIC: DNBANOKK

Trykk: Peak Print AS

Opplag: 500 eksemplarer

Hjemmeside: www.siberian-husky.net

Valpebrosjyren er gratis. Ettertrykk av redaksjonelle artikler er tillatt med kildehenvisning.

Foto: Kari Hope.

